

Adresseliste

Deres ref

Vår ref
14/3

Dato
22.01.2014

Avgjørelse av klager på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 4 – 2014

Klima- og miljødepartementet viser til klager fra Foreningen Bygdefolk for Rovdyr 30. desember 2013 og fra Aksjonen Rovviltets Røst 1. januar 2014 over Miljødirektoratets vedtak 12. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i region 4 i 2014.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratet sitt vedtak 12. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i region 4 i 2014. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at en jaktkvote på 1 gaupe innenfor et avgrenset område som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden. Departementet har også vurdert det som mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å nå det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen etter neste yngling. Vedtaket er i samsvar med naturmangfoldloven § 16 og målet om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Klagene tas dermed ikke til følge.

Saksgang

Miljødirektoratet fattet 12. desember 2013 vedtak om kvotejakt for gaupe i region 4 for 2014. Vedtaket ble påklaget av Foreningen Bygdefolk for Rovvilt 30. desember 2013 og av Aksjonen Rovviltets Røst 1. januar 2014. Miljødirektoratet opprettholdt 10. januar 2014 sitt tidligere vedtak og saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag.

Klagers anførsler

Foreningen Bygdefolk for Rovdyr klager på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 4 og begrunner klagen med at bestanden av gaupe i regionen er svært lav, med 1 registrert familiegruppe i 2013. I tillegg vises det til at det ikke er registrert skader på sau forårsaket av gaupe i det prioriterte beiteområdet hvor det åpnes for jakt. Klager mener jakten burde vært

avlyst av hensyn til at det ikke er et høstingsverdig overskudd av gaupe, at en ligger langt under bestandsmålet og av hensyn til § 10 i naturmangfoldloven. Videre vises det til at det

ikke er gjort en vurdering av §§ 8-12 i vedtaket. Aksjonen Rovviltets Røst viser til bestandssituasjonen for gaupe i region 4 som i de senere år har hatt en nedadgående trend, samt ny rovdyrproposisjon i Sverige og de mulige negative virkningene dette kan få på gaupebestanden i region 4 og Norge for øvrig. Klager mener videre at prinsippet i naturmangfoldlovens § 7 ikke er oppfylt, og at spesielt §§ 9 og 10 må tillegges større vekt. Klager mener at det ikke bør igangsettes jakt på gaupe i region 4 i 2014.

Miljødirektoratets merknader

Miljødirektoratet viser til rovviltforskriften § 1 og de politiske og forvaltningsmessige rammevilkår som gir føringer for forvaltningen av gaupe i region 4.

Direktoratet viser til at det nasjonale bestandsmålet for gaupe etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) er fastsatt til 65 årlige ynglinger, jf. rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet er videre fordelt på 7 av de 8 forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Tall fra Rovdata viser at bestandsmålet for gaupe på landsbasis ikke er nådd i 2013. Dersom man legger til grunn antallet familiegrupper de tre siste årene, er imidlertid bestandsmålet på landsbasis nådd (67,3).

I region 4 er det fastsatt et bestandsmål på 6 årlige familiegrupper av gaupe. I regionen har gaupebestanden i perioden 2006 til 2013 ligget på mellom 1 og 9 familiegrupper. Før jakt i 2013 ble det registrert 1 familiegruppe (NINA rapport 960, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2013). Det er den siste treårsperioden registrert henholdsvis 6, 5 og 1 familiegrupper av gaupe før jakt i region 4.

Direktoratet viser til at rovviltnemnda i region 4 i brev 29. november 2013 anmodet direktoratet om å fastsette en kvote for jakt på gaupe i 2014. Nemnda anbefalte en totalkvote på 1 dyr, hvorav maksimalt 1 hunndyr over ett år. Med bakgrunn i nemndas vurdering og anmodning, fattet Miljødirektoratet den 12. desember 2013 vedtak om kvotejakt på totalt 1 gaupe.

Miljødirektoratet viser til § 7 i naturmangfoldloven og prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12. Direktoratets vedtak 12. desember 2013 legger til grunn en god vitenskapelig kunnskap om artens bestandssituasjon samt effekt av påvirkninger (jf. naturmangfoldloven § 8). Førvar-prinsippet (jf. naturmangfoldloven § 9) er vurdert, og direktoratet mener det ikke får betydning i denne saken. Miljødirektoratet viser og til at det foreligger god kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for (jf. naturmangfoldloven § 10). I vedtaket viser Miljødirektoratet videre til at naturmangfoldlovens § 11 ikke anses som relevant i saken.

Når det gjelder klagenes henvisning til liten bestand av gaupe i regionen, viser direktoratet til at det i sin vurdering blant annet har lagt til grunn bestandssituasjonen, og følgelig også det faktum at handlingsrommet i region 4 er meget lavt med bakgrunn i at det kun var registrert 1

familiegruppe av gaupe i 2013 før jakt. Direktoratet har også lagt til grunn skader på husdyr forårsaket av gaupe i regionen. Direktoratet viser til at en jaktkvote på 1 gaupe innenfor et avgrenset område, som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden. Direktoratet har vurdert at det er sannsynlig at regionen vil ha en vekst i bestanden opp mot bestandsmålet og at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse.

Når det gjelder klagers punkt vedrørende Sveriges rovviltpolitikk og fremtidig forvaltning av rovdyr, viser direktoratet til at det ennå er flere usikkerheter knyttet til dette og eventuelle følger av en slik endring. Direktoratet må basere sitt vedtak på best mulig tilgjengelig, nåværende kunnskap. Til tross for at bestanden i et treårs perspektiv ligger under bestandsmålet anser direktoratet det som forsvarlig å åpne for en svært begrenset kvotejakt på ett dyr i region 4. Direktoratet har i vedtaket presisert at familiegruppe av gaupe unntas fra kvoten. I henhold til øvrig lovverk, rovviltforliket av 2011, samt kommentarene til rovviltforskriften § 11 om kvote for jakt på gaupe, anser ikke direktoratet at felling av 1 gaupe i region 4 vil være til skade for gaupebestandens overlevelse.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven (nml.) §§ 16 og 77, og rovviltforskriften (rov.) §§ 4, 7 og 13. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, i sin vurdering prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 er ikke relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. nml. § 16 tredje ledd. Videre følger det av nml. § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det frem av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rov. § 4.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet, jf. rov. § 13 første ledd. Det er etter forskriften to kumulative vilkår som må være oppfylt for slik jakt; at jakten ikke er skadelig for bestandens overlevelse og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Gaupe er klassifisert som sårbar på Norsk rødliste for arter 2010. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt

overvåkingsprogram for rovvilt), NINA Rapport 960. I 2013 var det på landsbasis registrert 6 færre familiegrupper enn det nasjonale bestandsmålet på 65 ynglinger i Norge. Dette er en nedgang i forhold til tidligere år hvor det har blitt registrert henholdsvis 80 (2010), 74 (2011) og 69 (2012) årlige ynglinger. I region 4 er det fastsatt et bestandsmål på 6 årlige ynglinger av gaupe. I regionen har gaupebestanden i perioden 2006 til 2013 ligget på mellom 1 og 9 familiegrupper. Før jakt i 2013 ble det registrert 1 familiegruppe. Det er den siste treårsperioden registrert 6, 5 og 1 familiegrupper av gaupe før jakt i region 4. Effekten av påvirkninger behandles under nml. § 10 nedenfor.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rov. § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 4. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Departementet viser til at Miljødirektoratet i sitt vedtak legger til grunn at en jaktkvote på 1 gaupe innenfor et avgrenset område som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden. Direktoratet anser at det er sannsynlig at regionen vil ha en vekst i bestanden opp mot bestandsmålet og at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Departementet slutter seg til disse vurderingene fra direktoratet. Departementet har videre lagt vekt på de forhold som nevnes i nml. § 16 fjerde ledd og anser at en effektuering av kvoten i liten grad vil påvirke artens funksjon i økosystemet og naturmangfoldet for øvrig. Departementet har vurdert den samlede belastningen gaupebestanden utsettes eller vil bli utsatt for, samt artens funksjon i økosystemet og virkningen av uttak på naturmangfoldet for øvrig, og har ikke tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

Departementet legger til grunn at vilkåret i nml. § 16 tredje ledd er oppfylt. Likeledes anser departementet at vilkåret om at jakten ikke må være skadelig for bestandens overlevelse, jf. rov. § 13 første ledd, som oppfylt.

I 2013 ble det dokumentert/antatt 23 sau og lam tatt av gaupe i region 4. Departementet mener det er sannsynlig at en skadesituasjon vil oppstå i region 4 også i 2014. Av rovviltforliket 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjøre skade på beitedyr. Departementet

anser vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, som oppfylt i denne saken.

Departementet legger til grunn at Miljødirektoratet med en geografisk avgrensning til et område som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, har ivarettatt de hensyn som er nedfelt i nml. § 12.

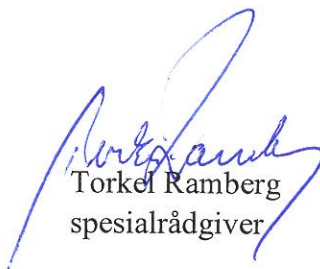
Andre viktige samfunnsinteresser er vektlagt i Miljødirektoratets vedtak, jf. nml. § 14. Vedtaket er blant annet fattet på bakgrunn av potensialet for gaupeskader på beitedyr.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratet sitt vedtak 12. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i region 4 i 2014. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at en jaktkvote på 1 gaupe innenfor et avgrenset område som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden. Departementet har også vurdert det som mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å nå det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen etter neste yngling. Vedtaket er i samsvar med naturmangfoldloven § 16 og målet om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Klagene tas dermed ikke til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Kopi til:

Miljødirektoratet

Rovviltnemnda i region 4

Postboks 5672 Sluppen

c/o Fylkesmannen i Oslo og
Akershus, Postboks 8111

Dep

Fylkesmannen i Østfold

Postboks 325

7485

0032

1502

TRONDHEIM

OSLO

MOSS

Adresseliste:

Aksjonen Rovviltets Røst, Postboks 1410 Texas, 2405 Elverum
Foreningen Bygdefolk for Rovdyr, Vikabakken 4, 2420 Trysil

